

Fredagen den 20 oktober

Kl. 15.00

Förhandlingarna leddes av andre vice talmannen.

§ 1 Justerades protokollen för den 12 innevarande månad.

§ 2 Till kammaren hade inkommit följande skrivelser:

Till riksdagens kammare

Jag avsäger mig härmed uppdraget som suppleant i konstitutionsutskottet.

Stockholm den 19 oktober 1978

Björn Molin

Till riksdagens kammare

Undertecknad anhåller härmed om entledigande från uppdraget som ordinarie ledamot i finansutskottet.

Stockholm den 19 oktober 1978

Sven-Olof Träff

Till riksdagens kammare

Jag avsäger mig härmed uppdraget som ledamot av finansutskottet.

Stockholm den 19 oktober 1978

Karl Erik Eriksson

Till riksdagens kammare

Jag avsäger mig härmed uppdraget som ledamot av skatteutskottet.

Stockholm den 19 oktober 1978

Karin Ahrland

Till riksdagens kammare

Jag avsäger mig härmed uppdraget som suppleant i skatteutskottet.

Stockholm den 19 oktober 1978

Börje Stensson

Till riksdagens kammare

Jag avsäger mig härmed uppdraget som suppleant i lagutskottet.

Stockholm den 19 oktober 1978

Bonnie Bernström

1978/79:3 med anledning av motion om den ekonomiska redovisningen vid kommunala verk

Nr 18

Fredagen den
20 oktober 1978

Skatteutskottets betänkanden

1978/79:10 med anledning av propositionen 1977/78:188 om ändrade beskattningsregler vid avyttring av skog i samband med fastighetsreglering jämte motion

1978/79:11 med anledning av motioner om vissa frågor rörande företagsbeskattningen m. m.

Justitieukskottets betänkanden

1978/79:3 med anledning av motion om läkares och polismäns åligganden vid dödsfall i hemmet

1978/79:5 med anledning av motioner om ansvar för funktionärer i offentlig verksamhet

1978/79:6 med anledning av motioner om advokatverksamhet

1978/79:7 med anledning av motion om åtgärder för att minska antalet falska alarm till polisen

Lagutskottets betänkande

1978/79:5 med anledning av motioner om förmynderskap

Socialförsäkringsutskottets betänkanden

1978/79:1 med anledning av motioner om sjukresekostnader

1978/79:2 med anledning av motion om bostadstillägg till pensionär vars make vårdas på ålderdomshem

1978/79:3 med anledning av motion om pensionsgrundande inkomst för frivilligpersonal inom försvaret

Socialutskottets betänkanden

1978/79:8 med anledning av motioner om mödrahälsovård och förlossningsvård m. m.

1978/79:9 med anledning av motion om psykiska skador i samband med rån

1978/79:10 med anledning av motion om arbetsmiljön för gravida kvinnor

Kulturutskottets betänkanden

1978/79:1 med anledning av motion om alkoholfri dryck vid nattvardsgång

1978/79:2 med anledning av motion om vägs skyltningen till kulturhistoriska sevärdheter

1978/79:3 med anledning av motion om en Linnéstiftelse. m. m.

1978/79:4 med anledning av motion om besvär vid arrende av kyrklig jord

Nr 18

Fredagen den
20 oktober 1978

Till riksdagens kammare

Jag avsäger mig härmed uppdraget som suppleant i lagutskottet.
Stockholm den 19 oktober 1978
Karin Ahrland

Till riksdagens kammare

Jag anhåller härmed om entledigande från mitt uppdrag som suppleant i utrikesutskottet.
Stockholm den 18 oktober 1978
Bo Lundgren

Till riksdagens kammare

Jag avsäger mig härmed uppdraget som suppleant i utrikesutskottet.
Stockholm den 19 oktober 1978
Rune Ångström

Till riksdagens kammare

Jag avsäger mig härmed uppdraget som suppleant i försvarsutskottet.
Stockholm den 19 oktober 1978
Hans Petersson

Till riksdagens kammare

Jag avsäger mig härmed uppdraget som suppleant i socialförsäkringsutskottet.
Stockholm den 19 oktober 1978
Bertil Dahlén

Till riksdagens kammare

Jag ber härmed att få bli entledigad från min plats som suppleant i socialutskottet.
Stockholm den 18 oktober 1978
Börje Hörnlund

Till riksdagens kammare

Jag avsäger mig härmed uppdraget som suppleant i utbildningsutskottet.
Stockholm den 19 oktober 1978
Elver Jonsson

Till riksdagens kammare

Jag ber härmed att få bli entledigad från min plats som ordinarie ledamot i trafikutskottet.
Stockholm den 18 oktober 1978
Per Stjernström

Till riksdagens kammare

Jag avsäger mig härmed uppdraget som suppleant i trafikutskottet.
Stockholm den 19 oktober 1978

Karl Bengtsson

Till riksdagens kammare

Jag avsäger mig härmed uppdraget som suppleant i jordbruksutskottet.
Stockholm den 19 oktober 1978

Torkel Lindahl

Till riksdagens kammare

Jag ber härmed att få bli entledigad från min plats som suppleant i näringsutskottet.

Stockholm den 18 oktober 1978

Pär Granstedt

Till riksdagens kammare

Jag ber härmed att få bli entledigad från min plats som suppleant i näringsutskottet.

Stockholm den 18 oktober 1978

Erik Johansson

Till riksdagens kammare

Jag avsäger mig härmed uppdraget som suppleant i näringsutskottet.
Stockholm den 19 oktober 1978

Holger Bergqvist

Till riksdagens kammare

Jag avsäger mig härmed uppdraget som ledamot av civilutskottet.
Stockholm den 19 oktober 1978

Eric Hägelmark

Till riksdagens kammare

Jag ber härmed att få bli entledigad från min plats som ledamot i utrikesnämnden.

Stockholm den 18 oktober 1978

Thorsten Larsson

Till riksdagens kammare

Jag ber härmed att få bli entledigad från min plats som ledamot i utrikesnämnden.

Stockholm den 18 oktober 1978

Jan-Ivan Nilsson

Fredagen den
20 oktober 1978

Till riksdagens kammare

Undertecknad anhåller härmed om entledigande från uppdraget som ordinarie ledamot i utrikesnämnden.

Stockholm den 19 oktober 1978

Allan Hernelius

Till riksdagens kammare

Undertecknad anhåller härmed om entledigande från uppdraget som suppleant i utrikesnämnden.

Stockholm den 19 oktober 1978

Bertil Lidgard

Till riksdagens kammare

Härmed avsäger jag mig uppdraget som ledamot av riksdagens krigsdelegation.

Stockholm den 20 oktober 1978

Gabriel Romanus

Till riksdagens kammare

Härmed avsäger jag mig uppdraget som ledamot av riksdagens krigsdelegation.

Stockholm den 20 oktober 1978

Eric Enlund

Till riksdagens kammare

Härmed avsäger jag mig uppdraget som ledamot av valprovsningsnämnden.

Stockholm den 19 oktober 1978

Björn Molin

Kammaren biföll dessa framställningar.

§ 3 Föredrogs och bifölls

Interpellationsframställningar 1978/79:43–50

§ 4 Anmälades och bordlades

Motion

1978/79:26 av *Åke Gillström* med anledning av propositionen 1978/79:13 om ändringar i lagen (1944:219) om djurskydd, m. m.

§ 5 Anmälades och bordlades

Finansutskottets betänkanden

1978/79:1 med anledning av motioner om riktlinjerna för statlig upphandling

1978/79:2 med anledning av motion om kostnadsberäkningen av statliga utredningars förslag

- 1978/79:5 med anledning av motion om ortnamnens kulturhistoriska värde
1978/79:6 med anledning av motion om dokumentation rörande arbetets historia och villkor
1978/79:7 med anledning av motion om inventering och upprustning av skyddsvärda bebyggelser och miljöer
1978/79:8 med anledning av motion om invandrares och andra minoritetsgruppers kulturella verksamhet
1978/79:9 med anledning av motion om ett minnesmärke över Ådalenhändelserna

Utbildningsutskottets betänkanden

- 1978/79:1 med anledning av motioner om bättre skolmiljö för barn med allergiska besvär
1978/79:2 med anledning av motioner om läroplan för grundskolan, m. m.
1978/79:3 med anledning av motion om företagsinriktad forskning vid universitet och högskolor
1978/79:4 med anledning av motioner om fiskeriutbildning m. m. i gymnasieskolan
1978/79:5 med anledning av propositionen 1977/78:182 såvitt den gäller viss tjänst som professor vid Chalmers tekniska högskola jämte motion
1978/79:6 med anledning av motion om utbildningen av arkitekter och byggnadstekniker
1978/79:7 med anledning av motioner om hemspråksundervisning m. m.
1978/79:8 med anledning av motioner om vårdyrkesutbildning m. m.
1978/79:10 med anledning av propositionen 1978/79:4 om landstingskommunal musikleäroplan i Arvika
1978/79:11 med anledning av propositionen 1978/79:18 om stöd till studiecirklar i energifrågor

Näringsutskottets betänkanden

- 1978/79:2 med anledning av propositionen 1977/78:167 om inrättande av en delegation för samordning av havsresursverksamheten jämte motioner
1978/79:4 med anledning av motion om ökat handelsutbyte med de socialistiska länderna
1978/79:5 med anledning av motioner om vidgad varudeklaration, m. m.

Arbetsmarknadsutskottets betänkanden

- 1978/79:5 med anledning av motion om redovisning av fackföreningsavgift vid utbetalning av garantibelopp enligt lagen om statlig lönegaranti vid konkurs
1978/79:6 med anledning av motion om företrädare i styrelse för personalstiftelse
1978/79:7 med anledning av motion om vissa statliga organisationers medlemskap i Svenska arbetsgivareföreningen, m. m.

§ 6 Anmälan av interpellationer

Anmäldes och bordlades följande interpellationer som ingivits till kammarkansliet

den 19 oktober

1978/79:51 av *Hans Alsén* (s) till handelsministern om glesbygdshandeln:

För något mer än ett år sedan lade den dåvarande borgerliga regeringen fram en proposition om åtgärder inom distributionsområdet. Den mötte stark kritik både från handeln och från konsumenternas organisationer. Man ansåg att ambitionsnivån var för låg när det gällde att stödja varudistributionen, framför allt i glesbygd. Konsumentkooperationen framhöll också att konsumenterna skulle drabbas hårt av att handeln i stort sett lämnades ensam att klara glesbygdens speciella problem. Tyvärr har dessa farhågor besannats.

Situationen på distributionsområdet har nämligen sedan propositionen lades fram försämrats, och handeln närmar sig något av en krissituation. Detta är allvarligt för konsumenterna och löntagarna. Den aktuella situationen vill jag exemplifiera med mina erfarenheter från konsumentkooperationen:

Under 1977 fanns det mer än 500 butiker i landets 170 konsumentföreningar, som visade ett underskott på totalt ca 25 milj. kr. För att kunna behålla dessa butiker, som till stor del återfinns i glesbygd, måste konsumentföreningarna täcka underskotten genom annan verksamhet. Utvecklingen under 1978 tyder på att antalet butiker inom konsumentkooperationen som går med underskott kommer att öka med ca 100 till över 600 totalt och att underskottet stiger med totalt 5 milj. kr. till 30 milj. kr. Konsumentföreningen Norrbotten har gjort en särskild utredning om de egna glesbygd-butikerna. Den visar att 35 av föreningens butiker går med underskott, som totalt uppgår till 1 milj. kr. per år. Dessa 35 butiker betjänar ca 7 000 konsumenter. Om dessa butiker utlämnas till marknadens "självläkande krafter", kan inte medlemmarna i Konsum Norrbotten ensamma bära underskottets börda, och de 7 000 konsumenterna som berörs riskerar att få en allvarlig försämring av varuförsörjningen.

Det kan vara svårt att ge en fullständig bild av hur den totala situationen ser ut för handeln när det gäller butiker med underskott som är i riskzonen för nedläggning. Men om man utgår från konsumentkooperationens erfarenheter där alla intäkter är framtagna och beskattade skulle olönsamma butiker

för hela handeln ge ett underskott för 1978, som ligger någonstans mellan 80 och 90 milj. kr.

Samhällets stöd till distributionen i glesbygd täcker endast en liten del av behovet. Investeringsstödet på 3,2 milj. kr. har tagits i anspråk. Ändå har ansökningar om sammanlagt 1,5 milj. kr. inte kunnat beviljas, främst på grund av medelsbrist. Hemsändningsbidrag har beviljats till 30 kommuner med sammanlagt 425 000 kr. Hela anslaget för hemsändning uppgår till 2,3 milj. kr. Driftsstödet, som av riksdagen fastställts till 500 000 kr., skall rymmas inom anslagsramen för hemsändningsstödet. Trots möjligheten att inom ramen för hemsändningsstödet göra omprioriteringar, som ökar driftsstödet, vilket också konsumentverket föreslagit i sitt äskande, kommer stödet att vara otillräckligt. En begränsning som försvårar för handeln att söka driftsstöd är att den kommun där verksamheten bedrivs måste ha en varuförsörjningsplan. Sådan planering är f. n. frivillig för kommunerna och synes ha tillkommit i begränsad omfattning.

Med hänvisning till det anförda ber jag att få fråga handelsministern följande:

1. Vilka erfarenheter har glesbygdstödet till handeln hittills gett?
2. Hur ser regeringen på driftsstödet till butiker i glesbygd? Är syftet att upprätthålla en rimlig varuförsörjning för konsumenterna och, i så fall, är regeringen beredd att anvisa erforderliga medel?
3. Överväger regeringen att föreslå att varuförsörjningsplaner i kommunerna blir obligatoriska?

den 20 oktober

1978/79:52 av *Åke Gustavsson* (s) till försvarsministern om regeringens planer på samarbete med Italien i fråga om B3LA-projektet:

Sverige har sedan gammalt följt en strikt linje i fråga om vapenexport. De nu gällande reglerna beslöts år 1971 på förslag av den socialdemokratiska regeringen. Internationella bedömare är också överens om den nära nog unika ställning Sverige intar i detta avseende. Sverige måste även i framtiden ha mycket strikta bestämmelser.

I sin iver att genomföra en anskaffning till det svenska försvaret av krigsflygplanet B3LA – något som alla är överens om överstiger vårt lands ekonomiska möjligheter – har den borgerliga regeringen tagit upp frågan om ett samarbete kring detta projekt med NATO-landet Italien. Med stor bestörtning har uppgiften mottagits att Sverige skulle vara berett att samarbeta med Italien när det gäller att utveckla och tillverka B3LA. Det är ytterst anmärkningsvärt att regeringen diskuterar ett sådant samarbete – inte minst med hänsyn till den praxis som Italien har i fråga om sin vapenexport.

Italien är en stor vapenleverantör till Mellanöstern och Sydamerika liksom till Sydafrika. Enligt SIPRI:s senaste årsbok placerade landet sig som nummer fem som vapenhandlare under perioden 1970–1976. Särskilt nära är

förbindelserna med Sydafrika. Under den angivna perioden gick mer än en fjärdedel av den italienska försäljningen till tredje världen just till Sydafrika.

Planerna på ett samarbete med Italien i fråga om B3LA strider enligt min mening mot nu gällande principer för vapenexporten. Det är därför nödvändigt att regeringen inför riksdagen klargör enligt vilka grunder regeringen anser att ett sådant samarbete kan ske.

Jag anhåller därför om kammarens tillstånd att till försvarsministern ställa följande frågor:

Anser försvarsministern att det är rimligt att Sverige ingår i ett samarbete med Italien för att utveckla och producera krigsflygplanet B3LA?

Om så är fallet, enligt vilka grunder kan det ske?

§ 7 Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 19 oktober

1978/79:60 av *Lennart Pettersson* (s) till statsrådet Carl Tham om utnyttjande av spillvärme från kärnkraftverk för bostadsuppvärmning:

Statsrådet Carl Tham har i flera tidningsintervjuer i samband med sin utnämning till statsråd uttalat sig positivt om tanken på att utnyttja spillvärmerna från kärnkraftverken för bostadsuppvärmning i närbelägna städer. På så sätt skulle vårt stora oljeberoende minska.

Konkret föreligger nu ett projekt, Sydvärme, som har utarbetats av AB Sydkraft. Projekt rapportens slutsats är att det skulle vara såväl företagsekonomiskt som miljömässigt fördelaktigt att bygga om Barsebäcksaggregaten, så att hetvatten från dessa via rörledningar kan distribueras till fjärrvärmesäten i Lund och Malmö.

Med anledning av detta får jag fråga statsrådet Carl Tham följande:

Är statsrådet beredd att med förtur hjälpa till att jämna vägen för det s. k. Sydvarmeprojektet för uppvärmning av bostäder, så att arbetena kan påbörjas redan vid Barsebäcksaggregatens planerliga avställningsperiod nästa sommar?

den 20 oktober

1978/79:61 av *Håkan Winberg* (m) till justitieministern om regeringens kriminalpolitik:

I samtliga regeringsförklaringar som den borgerliga trepartiregeringen avgett åren 1976, 1977 och 1978 har inom justitieministerns ansvarsområde upptagits kriminalpolitiska frågor av stor vikt för den enskildes rättstrygghet.

Nr 18

Fredagen den
20 oktober 1978

*Meddelande om
frågor*

I den regeringsförklaring som den nuvarande folkpartiregeringen står för omnämns dessa frågor inte alls.

Mot denna bakgrund vill jag fråga justitieministern om folkpartiregeringens kriminalpolitiska inriktning kommer att skilja sig från trepartiregeringens och – om så är fallet – i vilket avseende?

1978/79:62 av *Åke Gillström* (s) till statsrådet Birgit Rodhe om förlängd remisstid för skolöverstyrelsens läroplansförslag:

Skolöverstyrelsens läroplansförslag remissbehandlas f. n. Remisstiden utgår den 1 december. SÖ föreslog en remisstid på ett år. Med hänsyn till den korta tiden och frågans stora betydelse för den framtida skolan har bl. a. Sveriges lärarförbund, Svenska facklärarförbundet, Socialdemokratiska kvinnoförbundet och Socialdemokratiska ungdomsförbundet, Flevförbundet, SECO och Riksförbundet Hem och skola begärt förlängd remisstid. Flera kommuner har gjort samma anhållan, och enligt uppgift kommer Kommunförbundet att lämna sitt remissvar i mitten av december. Den nu avgångna skolministern har inte velat lyssna till framställningarna.

Är den nya skolministern, statsrådet Rodhe, beredd att tillmötesgå den breda opinion som kräver förlängd remisstid?

1978/79:63 av *Bertil Måbrink* (vpk) till justitieministern om utredning angående säkerhetspolisens verksamhet:

Vpk har under en följd av år vid upprepade tillfällen tagit upp och kritiserat säkerhetspolisens verksamhet, särskilt med avseende på åsiktsregistrering, telefonavlyssning och utlämnande av uppgifter från personregister. Frågorna har ställts till justitieministrar i regeringar med olika politiska beteckningar. Svaren har ständigt varit likartade: att det inte förekommer sådana register som vi påtalat, att telefonavlyssning endast används med stor urskillning och restriktivitet och att om det förekommit oegentligheter, så är dessa av gammalt datum och saknar därför aktualitet.

Justitiekanslern har behandlat ett ärende som rör lagstridig registrering av uppgifter från telefonavlyssning och likaså lagstridigt utlämnande av sådana uppgifter. Vid förfrågan hos justitiekanslern uppges att handlingarna i ärendet har hemligstämplats. Men enligt uppgift har säkerhetspolisen inför justitiekanslern vidgått vissa av de i anmälan påtalade företeelserna.

Jag vill mot denna bakgrund ställa följande fråga:

Är justitieministern beredd att medverka till en parlamentarisk utredning, sammansatt av samtliga fem riksdagspartier, för att utreda säkerhetspolisens verksamhet vad gäller åsiktsregistrering, telefonavlyssning och utlämnande av uppgifter från personregister och tillse att handlingarna i ovannämnda ärende offentliggörs?

§ 8 Kammaren åtskildes kl. 15.03.

In lidem

TOM T:SON THYBLAD

/Solveig Gemert